

อิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง
ของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*
INFLUENCE OF MEDIA ON PUBLIC AWARENESS IN NAKHON HAT YAI
MUNICIPALITY SONGKHLA PROVINCE

ธนิดา เขียวหอม¹ และ กันตภณ หนูทองแก้ว²

Thanita Khiawhom¹ and Kantaphon nuthongkaew²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahakutthavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: Nettygaga@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และ 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูป ทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง 398 คน และสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ตอนรวม 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.951 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษา พบว่า

1. อิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านพฤติกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.36) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.38) และด้านเจตคติทางการเมือง ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.35) ตามลำดับ

2. ปัญหาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ได้แก่ 1) ขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เท่าทันสื่อ 2) ไม่มีทักษะการใช้เทคโนโลยี และ 3) รับข่าวสารจากสื่อเพียงแหล่งเดียว ข้อเสนอแนะ 1) มีการอบรมและรณรงค์ให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อ 2) ส่งเสริมให้เข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และ 3) สื่อท้องถิ่นต้องมีบทบาทในการส่งข้อมูลให้กับประชาชน

* Received 4 October 2025; Revised 25 October 2025; Accepted 1 November 2025

คำสำคัญ: อิทธิพล, สื่อ, การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

Abstract

This research aims to 1) study the level of media influence on the perception of political news and 2) study problems and suggestions regarding the influence of media on the perception of political news of citizens in Hat Yai Municipality, Songkhla Province. This is a quantitative research. The sample size was determined using a ready-made table by Taro Yamane. The sample size was 398 people and simple random sampling was used. The sample was selected using a simple random sampling method. The research instrument was a questionnaire consisting of 3 sections, totaling 25 questions, with a reliability value of 0.951. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.).

The research finding were as follows:

1. The influence of media on the perception of political news of the people of Hat Yai Municipality, Songkhla Province, was at a high level overall ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.31).

2. Problems with the public's access to political news in Hat Yai Municipality, Songkhla Province, include some groups of people lacking knowledge and understanding of the media, lacking skills in using technology to receive news, and receiving news from only one source. Recommendations: There should be training and campaigns to promote media literacy among all groups of citizens, encourage access to information from multiple sources, and support the potential of local media to communicate political information to the public.

Keywords: Influence, Media, Political awareness

บทนำ

ระบอบประชาธิปไตยกำหนดให้ “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย” โดยใช้อำนาจผ่านกลไกทั้งนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ (โกวิท พวงงาม, 2552) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของประชาธิปไตย ทั้งในแง่การใช้สิทธิเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล รวมถึงการเข้ามามีบทบาทในการ

กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 25 และมาตรา 41 ได้รับรองสิทธิของบุคคลในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะและแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางการสื่อสารการเมืองที่มองว่า “สื่อ” เป็นกลไกสำคัญในการสร้างการรับรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน (McCombs & Shaw, 2016) ดังนั้น บทบาทของสื่อจึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือสื่อสาร แต่ยังมีอิทธิพลโดยตรงต่อความเข้มแข็งของประชาธิปไตยด้วย

แม้ประเทศไทยจะเปลี่ยนแปลงการปกครองมาแล้วกว่า 90 ปี แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังไม่สูงเท่าที่ควร โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น (ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, 2562) ขณะที่เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการเผยแพร่ข่าวสารและกำหนดวาระทางการเมือง งานวิจัยของอุษา บิ๊กกันส์ (2563) พบว่าสื่อมีอิทธิพลในการสร้างกรอบความคิด และขึ้นำการรับรู้ของประชาชนต่อประเด็นการเมือง ส่วนงานของเสรี วงษ์มณฑา (2563) ชี้ว่าสื่อยังมีส่วนหล่อหลอมทัศนคติและความเชื่อทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Agenda Setting และ Political Priming ที่อธิบายว่าสื่อสามารถเลือกนำเสนอประเด็นใดให้โดดเด่นและขึ้นำการรับรู้ของผู้รับสารได้

เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การศึกษา และการท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคใต้ มีประชากรมากกว่า 150,000 คน และมีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (นิรันดร์ พันธรัตน์, 2561) อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลนครหาดใหญ่ครั้งล่าสุดในปี 2568 มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงร้อยละ 60.18 ของผู้มีสิทธิทั้งหมด แม้ประชาชนส่วนใหญ่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์และสื่อออนไลน์มากถึงร้อยละ 78.4 (สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา, 2563) ปัญหาที่สะท้อนออกมาคือ ประชาชนมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอย่างกว้างขวาง แต่ระดับการมีส่วนร่วมจริงยังคงต่ำ อีกทั้งการเปิดรับข้อมูลจากหลายช่องทางอาจทำให้เกิดความสับสน ขาดวิจารณญาณ หรือถูกชี้นำโดยสื่อบางประเภท

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนากลไกส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ในการสื่อสารทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประชาธิปไตยที่มีคุณภาพและยั่งยืนในระดับท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อ ที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง

การสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) หมายถึง กระบวนการส่งสาร ข้อมูล ข่าวสาร และสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ การตัดสินใจ และนโยบายสาธารณะจากผู้ส่งสาร (นักการเมือง รัฐบาล พรรคการเมือง หรือสื่อมวลชน) ไปยังผู้รับสาร คือประชาชน (McNair, 2018) และถือเป็นหัวใจสำคัญของระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ใช้ประกอบการตัดสินใจ และตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ ในขณะที่ McCombs และ Shaw (1972) อธิบายว่า สื่อสามารถกำหนดวาระทางสังคมได้โดยการเลือกนำเสนอข่าวสารบางเรื่องให้เด่นกว่าประเด็นอื่น ทำให้ประชาชนมองว่าเป็นเรื่องสำคัญ ในขณะที่ Entman (1993) กล่าวว่าสื่อสามารถชี้นำ ทศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมของประชาชนได้โดยตรง ส่วน Habermas (1989) เน้นบทบาทของสื่อเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับการอภิปราย ถกเถียง และสร้างฉันทามติทางการเมือง ดังนั้น การสื่อสารทางการเมืองจึงเป็นทั้งเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การโน้มน้าวทัศนคติ และเป็นช่องทางที่ประชาชนใช้ในการแสดงความคิดเห็นหรือตรวจสอบอำนาจรัฐ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง (Political Information Perception/Political Knowledge) เป็นกระบวนการที่ประชาชนเปิดรับ คัดเลือก ทำความเข้าใจ และตีความข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ทั้งจากสื่อมวลชน สื่อออนไลน์ และการสื่อสารระหว่างบุคคล (Carpini, Michael, and Keeter, 1996) โดย Klapper (1960) อธิบายว่า ผู้รับสารมักเลือกเปิดรับเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับความเชื่อหรือทัศนคติของตน ส่วน Bandura (1977) ชี้ว่าประชาชนสามารถเรียนรู้พฤติกรรมและทัศนคติทางการเมืองจากการสังเกตพฤติกรรมของนักการเมืองและผู้คนในสื่อ ในขณะที่ Tichenor, Donohue and Olien (1970) อธิบายว่ากลุ่มที่มีการศึกษาและฐานะทางสังคมสูงจะได้รับประโยชน์จากสื่อมากกว่า ทำให้เกิดช่องว่างทางการรับรู้ข่าวสาร ทฤษฎีการประมวลผลสารสนเทศ (Information Processing Theory) อธิบายขั้นตอนที่ผู้รับสารตีความและจัดเก็บข่าวสาร ซึ่งจะมีผลต่อการสร้างความเข้าใจและการจดจำในระยะยาว ดังนั้น การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ทั้งระดับ

การศึกษา ความสนใจทางการเมือง ความถี่ในการเปิดรับสื่อ และความสามารถในการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

สรุป

สื่อมีอิทธิพลโดยตรงต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน เพราะสื่อเป็นตัวกลางในการเลือก ประมวลผล และส่งต่อข้อมูล ซึ่งจะส่งผลต่อการตีความ ความเข้าใจ และการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่หนึ่ง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับท้องถิ่น เช่น เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่เป็นเมืองใหญ่ทางภาคใต้และมีประชากรจำนวนมาก การที่ประชาชนจะรับรู้ เข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองขึ้นอยู่กับคุณภาพ เนื้อหา และรูปแบบการสื่อสารของสื่อที่เข้าถึง ซึ่งอาจส่งผลต่อทั้งทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองในที่สุด ดังนั้น การศึกษาวิจัย อิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จึงมีความสำคัญ เพราะช่วยให้เข้าใจว่าประชาชนในพื้นที่ที่รับรู้ข่าวสารการเมืองผ่านสื่อประเภทใด สื่อใดมีอิทธิพลมากที่สุด และการรับรู้ดังกล่าวส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองเชิงสร้างสรรค์และการส่งเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 137,261 คน (สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครหาดใหญ่, 2568)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีสัญชาติไทยที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จำนวน 137,631 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้ตารางของ ทาโร่ ยามาเน่ (ยูทง ไกรวรรณ, 2557) ระดับความคลาดเคลื่อน 0.5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะปลายปิด คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ระดับอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีลักษณะปลายปิด คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบให้ตรงกับตามวัตถุประสงค์ และร่างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบปลายปิด และแบบปลายเปิด ซึ่งเป็นการดัดแปลงเครื่องมือจากแบบสอบถามที่ได้เคยผ่านการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) มาแล้ว
3. นำเครื่องมือที่เรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item – Objective Congruence : (IOC)
6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่เขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.951
7. นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามจำนวนที่กำหนดไว้
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง
3. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จึงตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป
5. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

2. วิเคราะห์อิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสาร ทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3. วิเคราะห์แนวทางปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.20 อายุ 31-40 ปี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.20 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 อาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 และรายได้ต่อเดือน มีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับอิทธิพลสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนคร หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าโดยรวมทุกด้าน ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.31) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปน้อยสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านพฤติกรรมทางการเมือง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.36) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.38) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านเจตคติทางการเมือง ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.35) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อิทธิพลสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทุกด้าน

(n = 400)

ข้อ	อิทธิพลสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ด้านการส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	4.48	0.38	มาก
2.	ด้านเจตคติทางการเมือง	4.41	0.35	มาก
3.	ด้านพฤติกรรมทางการเมือง	4.52	0.36	มากที่สุด
โดยรวม		4.47	0.31	มาก

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอิทธิพลสื่อที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ ประกอบด้วย

1) ด้านผู้รับสาร คือ ประชาชนยังขาดความรู้ ไม่เท่าทันสื่อ แยกไม่ได้ว่าอะไรเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอม ทำให้ไม่สามารถคัดกรองข่าวได้ ขาดทักษะการใช้โทรศัพท์หรืออุปกรณ์ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารได้ รวมถึงบางรายรับฟังข่าวสารการเมืองจากสื่อเพียงแหล่งเดียว จึงเกิดมุมมองที่แคบและขาดการเปรียบเทียบข้อมูล

2) ด้านสื่อ ปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีทั้งสื่อออนไลน์และสื่อดั้งเดิม ซึ่งสื่อทั้งสองประเภทก็จะเหมาะสมกับผู้รับสารไม่เหมือนกัน ดังนั้น ประเด็นนี้ยังพบว่าการใช้สื่อไม่เหมาะสมกับการรับรู้ข่าวสารการเมืองของกลุ่มประชาชน เช่น กลุ่มวัยผู้สูงอายุ ยังเหมาะสมกับสื่อดั้งเดิม แผ่นพับ ป้ายไวนิล วิทยุชุมชน แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มเยาวชน กลุ่มวัยทำงาน สามารถเข้าถึงสื่อออนไลน์ได้

3) ด้านผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารการเมืองเพื่อให้ประชาชนรับรู้ นั้น ยังใช้ภาษาที่เข้าใจยาก หรือยังไม่ย่อภาษาให้เข้าถึงกลุ่มประชาชน ดังนั้นผู้ส่งสารจะสื่อสารเพื่อให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับข่าวสารบ้านเมือง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

4) ด้านสาร ข้อมูลข่าวสารการเมืองที่จะส่งไปยังประชาชน ควรมีการสรุปเนื้อหาให้กระชับ เข้าใจง่าย เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ได้ง่าย

ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อให้ประชาชนมีการรับรู้ข่าวสารการเมืองให้มากขึ้นนั้น เทศบาลนครหาดใหญ่ จำเป็นจะต้องมีการดำเนินการ เช่น

1) การจัดกิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับการณรงค์ความรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) สามารถแยกแยะข่าวปลอม ข่าวจริงได้ และทักษะที่จะทำให้รู้เท่าทันสื่อแก่ประชาชนทุกกลุ่มวัย

2) การสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์กลางที่รวบรวมข่าวสารการเมืองที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารทางการเมืองได้ง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

3) การจัดกิจกรรมเสวนาสาธารณะ เวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงเป็นช่องทางในการให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร รู้ทันเหตุการณ์ทางการเมืองได้

อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า สื่อมีอิทธิพลต่อเจตคติทางการเมืองของประชาชนในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากเจตคติทางการเมือง คือ การรับรู้ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อเรื่องทางการเมือง ซึ่งอาจเป็นไปในเชิงบวกหรือลบก็ได้ โดยเจตคติเหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง เช่น การไปเลือกตั้ง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หรือการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งเจตคติทางการเมืองอาจจะมาในหลายรูปแบบ เช่น ความสนใจ ความพึงพอใจ ความรัก ความศรัทธา และจะเกิดขึ้นทั้งในทางบวกและทางลบ และถ้าประชาชนมีเจตคติทางการเมืองกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในทางบวกและทางลบ ก็จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมกับสิ่งที่ตนเองมีความรู้สึกชอบต่อสิ่งนั้น ซึ่งหากสื่อมีอิทธิพลต่อเจตคติทางการเมืองและส่งผลในทางบวก จะทำให้ประชาชนมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น มีพฤติกรรมทางการเมืองหลากหลายรูปแบบมากขึ้น ซึ่งสื่อสามารถมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนเจตคติทางการเมืองของประชาชนได้ ดังเช่นการศึกษาของ จารวรรณ กิตติวรารุณ และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “บทบาทและอิทธิพลของสื่อในการส่งเสริมความรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคใต้” พบว่า ประชาชนในภาคใต้มีระดับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.04, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.89) โดย โทรศัพท์ เป็นสื่อหลักที่ประชาชนใช้ในการติดตามข่าวสารทางการเมือง (ร้อยละ 75.8) รองลงมาคือ สื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 68.4) และ วิทยู (ร้อยละ 42.3) นอกจากนี้ยังระบุว่าสื่อมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยใน 3 ประการ ได้แก่ การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง การทำหน้าที่เป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและนักการเมือง นอกจากนี้ ยังพบว่า ระดับการศึกษา และการรู้เท่าทันสื่อ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับระดับความรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.518, p < 0.01$ และ $r = 0.465, p < 0.01$ ตามลำดับ) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายิ่งประชาชนมีระดับการศึกษาและการรู้เท่าทันสื่อมากเท่าใด ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีความรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ทวีศักดิ์ สมานชาติ และ สุนทรียา คำหอม (2564) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสารและทัศนคติทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในภาคใต้” พบว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางหลักที่คนรุ่นใหม่ใช้ในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยร้อยละ 92.7 ระบุว่าใช้ช่องทางนี้ โดยเฉพาะ Twitter, YouTube และ TikTok ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างการ

รับรู้และปลูกฝังความสนใจทางการเมืองในหมู่คนรุ่นใหม่ ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในงานวิจัยดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ได้แก่ ระดับการศึกษา ความสนใจทางการเมือง เครือข่ายทางสังคม และ ความหลากหลายของแหล่งข้อมูล จึงสรุปได้ว่า สื่อ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์มีอิทธิพลต่อเจตคติทางการเมืองเพื่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน แต่ประชาชนจะต้องเท่าทันสื่อ ใช้สื่อเป็น

นอกจากนี้ ผลการศึกษาที่นำมาอภิปรายผล คือ ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ ประเด็นเกี่ยวกับประชาชน ซึ่งพบว่ายังขาดความรู้ ไม่เท่าทันสื่อ แยกไม่ได้ว่าอะไรเป็นข่าวจริงหรือข่าวปลอม ทำให้ไม่สามารถคัดกรองข่าวได้ ขาดทักษะการใช้โทรศัพท์หรืออุปกรณ์ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารได้ รวมถึงบางรายรับฟังข่าวสารการเมืองจากสื่อเพียงแหล่งเดียว จึงเกิดมุมมองที่แคบและขาดการเปรียบเทียบข้อมูล เพราะหากประชาชนไม่สามารถเท่าทันสื่อได้ ใช้สื่อไม่เป็น ไม่สามารถแยกข่าวจริงข่าวปลอมได้ สื่อก็จะไม่ได้มีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองได้ ดังนั้นจำเป็นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้มีทักษะเกี่ยวกับการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ดังการศึกษาของ สมชาย วงศ์สวัสดิ์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส” พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.89, S.D. = 0.76) โดยช่องทางหลักที่ประชาชนใช้ในการรับข่าวสารทางการเมือง คือ สื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 78.3) และ สื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 62.5) ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรมในพื้นที่ มีอิทธิพลต่อรูปแบบการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนาและประเด็นด้านวัฒนธรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง อีกทั้งยังพบว่า ระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.624, p < 0.01$) กล่าวคือ ผู้ที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูง มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของชุมชน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สื่อมีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน ทั้งในด้านการส่งเสริมความรู้ การกำหนดพฤติกรรม และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่

1.1) เทศบาลนครหาดใหญ่ ควรเสริมเจตคติทางการเมืองให้ประชาชนทำได้ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ในมิติต่าง ๆ

1.2) เทศบาลนครหาดใหญ่ ต้องดำเนินงานด้านการสื่อสารในเชิงรุกเพื่อให้ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น เช่น สร้างแพลตฟอร์มข้อมูลท้องถิ่น หรือการพัฒนาหลักสูตรรู้เท่าทันสื่อให้กับนักเรียนโรงเรียนในสังกัด

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

2.1) ควรศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นควรมีการแจ้งข่าวให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับข่าวสารท้องถิ่นหลายช่องทาง โดยมีแนวทางการติดตามประเมินผลนักการเมืองท้องถิ่นด้วย

2.2) ควรศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ต่อพฤติกรรมและทัศนคติของคนรุ่นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เพราะในปัจจุบันคนรุ่นใหม่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น

2.3) ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผ่านสื่อออนไลน์

2.4) การวิจัยประเด็นที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยชิ้นนี้ ควรเพิ่มกระบวนการวิจัย เช่น เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) หรือการเปรียบเทียบหลายพื้นที่ เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึก และเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม. (2552). *การเมืองการปกครองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จารุวรรณ กิตติวรารุณี และคณะ. (2562). บทบาทและอิทธิพลของสื่อในการส่งเสริมความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคใต้. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย*, 8(1), 1-14.

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2562). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

ทวีศักดิ์ สมานชาติ และ สุนทรียา คำหอม. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสารและทัศนคติทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในภาคใต้. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 39(2), 1-18.

นิรันดร์ พันธรัตน์. (2561). พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของประชาชนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ยุทธ ไกรวรรณ. (2557). การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย วงศ์สวัสดิ์. (2563). การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส. *ปัญญา*, 30(3), 158–171.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2563). *สื่อกับการชี้นำทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา. (2563). *รายงานสถิติประชากรและเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา*. สงขลา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครหาดใหญ่. (2568). *จำนวนประชากร*. เรียกใช้เมื่อ 1 กันยายน 2568 จาก <https://www.hatyaicity.go.th/news/detail/83892>.
- อุษา บั๊กกินส์. (2563). *ตัวบ่งชี้การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลระดับบุคคล เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: สถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย).
- Bandura, Albert. (1977). *Social learning theory*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Carpini, D., Michael X., and Keeter, S. (1996). *What Americans Know About Politics and Why it Matters*. New Haven: Yale University Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43, 51-58.
- Habermas, J. (1989). *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Society* (Trans. by Burger T. with the Assistance of Lawrence F.). Polity Press, Cambridge, 161.
- Klapper, J. T. (1960). *The effects of mass communication*. New York: The Free Press.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. in Attitude Theory and. Measurement. P.90-95. New York : Wiley & Son.
- McCombs, M., & Shaw, D. (2016). The Agenda-Setting Function of Mass Media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- McNair, B. (2018). *An Introduction to Political Communication* (5th ed.). Routledge.
- Tichenor, P. J., Donohue, G. A., & Olien, C. N. (1970). Mass media flow and differential growth in knowledge. *Public Opinion Quarterly*, 34, 159-170.